

поставлені всі види слідів та речових доказів, які вилучаються з місць злочинів, отриманих у процесі проведення оперативних заходів, і можуть бути об'єктами криміналістичних досліджень.

Підвищення ефективності використання можливостей криміналістичних обліків пов'язане не тільки із вдосконаленням наявних, але й зі створенням нових видів криміналістичних обліків.

Список використаних джерел

1. Клименко М.І. Підвищення ефективності використання криміналістичних обліків. Праці МВС. – К., 1987.
2. Біленчука П.Д. Криміналістика : підручник. – 2-ге вид., – К. : Атика, 2001. 544 с.
3. Крылов И.Ф. Криминалистика : учебник. – Ленинград, 1976. – 591 с.
4. Белкин Р.С. Курс криминалистики. – В 3 т.: Т. 3: Криминалистические средства, приемы и рекомендации. – М. : Юрист, 1997. – С. 113.
5. Бацько І.М. Правове регулювання дактилоскопічних обліків. Криміналістичний вісник. – 2000. – Вип. 1. – С. 9.

Калініченко Руслан Анатолійович,

головний судовий експерт відділу

комп'ютерно-технічних

та телекомунікаційних досліджень

Черкаського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України;

Пташкін Роман Леонідович,

заступник завідувача відділу комп'ютерно-технічних та телекомунікаційних

досліджень Черкаського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру

МВС України

АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕДУРИ ВСТАНОВЛЕННЯ СКЛАДОВИХ ЧАСТИН СИСТЕМНОГО БЛОКУ ПЕРСОНАЛЬНОГО КОМП'ЮТЕРА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Стрімкий розвиток інформаційних технологій поступово трансформує світ. Відкритий та вільний кіберпростір розширює свободу і можливості людей, збагачує суспільство, створює новий глобальний інтерактивний ринок ідей, досліджень та інновацій, стимулює відповідальну та ефективну роботу влади і активне залучення громадян до управління державою та вирішення питань місцевого значення, забезпечує публічність та прозорість влади, сприяє запобіганню корупції. Але розвиток інформаційних технологій обумовлює виникнення нових загроз безпеці особистій чи навіть національній [1].

Одним з завдань, що виникає перед судовими експертами за напрямком комп'ютерно-технічних досліджень, є завдання встановлення властивостей складових частин системних блоків персональних комп'ютерів. Продиктована ця вимога насамперед необхідністю встановлення факту працездатності та придатності до експлуатації досліджуваного обладнання. Найзручніше це завдання вирішувати з використанням Linux-подібних операційних систем.

В сучасності Linux є найбільш гнучкою та потужною з коли-небудь створених операційних систем. Linux з успіхом застосовується як в крихітних стільникових телефонах так і на найпотужніших суперкомп'ютерах у світі. Жодна інша операційна система не володіє такими чудовими можливостями масштабування і адаптації до нюансів різноманітних типів обладнання і екосистем.

В операційних системах сімейства Linux майже всі пристрої є файлами [2]. Численні взаємодії в операційних системах сімейства Linux зводяться до зчитування та запису файлів, навіть якщо об'єкт, з яким проводиться та чи інша операція, зовсім не схожий на «традиційний» файл. Спеціальні файли пристроїв містять дані, необхідні операційній системі для взаємодії з фізичними пристроями, такими як диски, дисководи, принтери, тощо. Фактично, спеціальні файли пристроїв є інтерфейсами для взаємодії з драйверами пристроїв, тобто коли процес звертається до файлу пристрою, він по суті працює з драйвером цього пристрою.

Тобто процедура встановлення властивостей (характеристик) складових частин системного блоку зводиться до почергового зчитування даних з файлів пристроїв. Для спрощення даного процесу та зручної подальшої обробки отриманих даних доцільно використати спеціалізовані програмні засоби, наприклад «lshw».

Програмний засіб «lshw» є консольною (виконується з командного рядка) програмою для Linux-подібних операційних систем. Своєю функціональністю дозволяє отримати інформацію про апаратне забезпечення комп'ютера. Дана утиліта дозволяє виводити інформацію про окремих класах пристроїв, здійснювати різне форматування виводу, а також видаляти з виведення інформацію, що дозволяє ідентифікувати пристрої (серійні номери та подібні ідентифікатори), що робить її ідеальним варіантом для формування списку пристроїв при комп'ютерно-технічних дослідженнях.

Використання вищезазначеної утиліти в тандемі з Linux-системою типу Live CD дозволяє швидко та ефективно отримувати інформацію про апаратне забезпечення досліджуваного системного блоку персонального комп'ютера. Але в випадках, коли дане завдання необхідно виконати не просто декілька разів, а декілька десятків разів – процедура стає досить рутинною, хоча й зводиться до виконання невеликої послідовності однотипних дій.

Але дане завдання досить легко автоматизується засобами, що доступні в будь-якій Linux-подібній операційній системі типу Live CD,

а саме за допомогою командної оболонки «bash». До автозавантаження варто додати скрипт-файл, котрий буде після завантаження базової системи буде очікувати введення з клавіатури даних для назви файлу, а після їх отримання автоматично запускатиме командний засіб «lshw» й спрямовуватиме виведення інформації в необхідний лог-файл. Такий підхід не тільки значно спрощує процедуру отримання відомостей про складові частини досліджуваного обладнання, а й дозволяє уніфікувати процес такого дослідження на досить «слабкому» апаратному забезпеченні. Це досягається тим чином, що для функціонування програмного засобу «lshw» не потрібний ні дисплейний менеджер, ні графічна оболонка.

Запропонований метод автоматизації процесу отримання відомостей про властивості складових частин системних блоків персональних комп'ютерів базується на відкритому та безкоштовному програмному забезпеченні та не потребує додаткового ліцензування.

Список використаних джерел

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України» URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/96/2016>.

2. Колисниченко Д. Н. Linux : От новичка к профессионалу. 6-е изд., перераб. и доп. СПб. : БХВ-Петербург, 2018. 672 с.

Капустіна Марієтта Владиславівна,
доцент кафедри криміналістики
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, кандидат
юридичних наук, доцент

АВТОМАТИЗОВАНІ ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У структурі криміналістичного забезпечення, як сукупності (системи) засобів, розроблених наукою криміналістикою та апробованих судово-слідчою практикою, що використовуються на основі отриманих знань та вмінь, відповідно до загальних засад й завдань кримінального провадження, працівниками органів кримінальної юстиції з метою протидії злочинам особливе місце займають автоматизовані інноваційні засоби, що використовуються для розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Однієї з вагомих ознак, яка становить фундамент поняття «криміналістичне забезпечення досудового розслідування» є предметність. Її сутність полягає в тому, що для практичної діяльності слідчих органів мають бути надані засоби, які відповідають специфіці цієї діяльності і задовольняють її потреби. У криміналістичній літературі поняття «засоби» розглядається у двох аспектах: 1) передбачені законом дії, які здійснюються в кримінально-процесуальній або оперативно-розшуковій формі з метою